

En 40-årig Boforsinstitution som försvinner.
Bofors Barntädgård övertages av Karlskoga Stad.

När Aktiebolaget Bofors för över 40 år sedan startade sin barnträdgårdsverksamhet, var man i hög grad pionjär på området. Som flertalet pionjärer betraktades man också med misstroende från många håll. Självt var jag vid den tiden ny i bolaget och ny på orten men fick ganska snart kontakter både åt det ena och det andra hållet och fick då bl.a. en hel del till livs om de nya barnträdgårdarna. När bolaget satte igång med denna verksamhet, skedde det kanske mera med tanke på mammorna än på barnen. Man ville hjälpa till med att skapa den frihet och rörlighet, som det innebar för de unga mödrarna att en del av dagen kunna få lämna ifrån sig barnen under ordentlig tillsyn och vård. Samtidigt var givetvis även meningen, att man skulle ge barnen själva mesta möjliga behållning av den tid de tillbringade i barnträdgården och bolaget har hela tiden endast arbetat med förstklassiga lärarinnor med utbildning från seminarium för förskolelärare och god praktisk erfarenhet.

Det visade sig emellertid som sagt i början, att det av en del gott folk ansågs att hela barnträdgårdsverksamheten var ett tjuvknep från den s.k. storfinansens eller andra misstänkta håll för att locka de små oskyldiga barnen ifrån föräldrarna och redan på ett tidigt stadium söka fördärva dem med svenska flaggor och Jesusbarn.

Märkligt var också hur många lärare och lärarinnor i de ordinarie skolorna såg snett på hela barnträdgårdsidén. Man ville, när den dagen kom, ha barnen "frisch vom Fass" i sina skolor opåverkade och ofördärvade av andra pedagoger. Det kan ju inte bortresoneras, att barnträdgårdarna skapade en visa vana hos ungarna att umgås i större sammanhang med jämnåriga, vilket i sin tur skapade en viss frimodighet och öppenhet hos individen, som inte passade in i bilden i fortsättningen. Vid denna tidpunkt betraktades sådana egenskaper närmast som uppkäftighet.

En stor del av misstänksamheten och motståndet mot den nya verksamheten bland förskolebarnen försvann emellertid redan under de första åren, då undervisningen framgångsrikt sköttes av Fröken Beth Wilén som föreståndarinna. Hon efterträddes hösten 1925 av Fröken Inez Wilkens, som just nu i dagarna efter över 30 års tjänst lämnat sin verksamhet med pension. När jag talade med Fröken Wilkens innan hon lämnade orten, bekräftade hon vad jag här inledningsvis nämnt om startårens problem. Inställningen var dock, redan när hon kom hit, en helt annan än den tidigare varit. Samarbetet med föräldrarna och särskilt naturligtvis mammorna har hela tiden varit det allra bästa. I många år samlades mammorna i var och en av de två grupper, som då fanns, till mycket livligt besökta "mammamöten", ofta ända till en gång i veckan.

När sedan Sandviksområdet började bebyggas av HSB, blev även här barnträdgårdsfrågan aktuell, men då hade utvecklingen gått så långt, att det blev Staden som tog hand om verksamheten. Lokalerna ordnades emellertid i samband med HSB-bebyggelsen och även i detta fall lämnade bostadsrättsföreningen och lämnar, som jag tror, alltjämt bidrag till barnträdgårdsverksamheten.

Sedan 1946 har Karlskoga Stad på allvar gått in för förskoleverksamheten enligt förslag av en kommitté, som avlämnade sitt betänkande den 16 nov. 1944. Numera har Staden inte mindre än 7 för skolor med sammanlagt 400 elevplatser, vartill alltså i fortsättningen kommer Bofors med ca 100 platser.

För att återgå till Bofors Barntädgård höll denna under de första åren till med en avdelning i bostadsområdet "Skogen" och en avdelning i en lägenhet på ett rum och kök i Nya Backa. Arrangemanget var, kanske särskilt beträffande förläggningen i Backa, inte det allra bästa, och när Karlskoga Missionsförsamling såg sig om i Boforstrakten efter en lokal för kombinerad gudstjänst- och ungdomsverksamhet, framkom tanken på att bolaget och Missionsförsamlingen skulle slå sig ihop om att bygga en lokal, vilket också skedde år 1934. Byggnaden är, som väl flertalet vet, belägen omedelbart intill Rosendals skola och ordnades från början så, att Missionsförsamlingen och barntädgården hade halva huset var, uppdelat vertikalt på mitten. I övre våningen fanns bostad för pastor resp. barntädgårdslärlarinna och i undre våningen var ordnat gudstjänstlokal resp. barntädgårdslokaler.

Bofors Barntädgård har under största delen av tiden arbetat i två avdelningar med vardera 2 barngrupper, två på förmiddagen och två på eftermiddagen. Senaste 10 åren har man t.o.m. haft tre avdelningar med sammanlagt 5 barngrupper. Utöver det egentliga barntädgårdsarbetet har barntädgårdslokalerna och personalen även använts för ungdomsarbete, kanske framför allt bland f.d. barntädgårdselever och andra skolbarn.

Att Bofors Barntädgård skulle fortsätta sitt eget liv mitt i den organisation, som Staden lagt upp för sin förskoleverksamhet, var naturligtvis ganska irrationellt. När nu föreståndarinnan för Bofors Barntädgård drar sig tillbaka, har det därför ansetts vara den riktiga tidpunkten att överlåta verksamheten på Karlskoga Stad. Det har givetvis föregåtts av en hel del undersökningar och förhandlingar, och även om saken inte är alldeles klar, så har dock linjerna i huvudsak blivit uppdragna i fullt samförstånd mellan Staden och bolaget. Det visade sig också, att det numera endast är en mindre del av barnen i Bofors Barntädgård, som kommer från det centrala Boforsområdet, d.v.s. trakterna kring Rosendal och Backa, utan att huvudparten kommer från Sandviken och Karls-Åby och andra delar av staden. Denna fördelning gör att Staden inte i fortsättningen räknar med att de nuvarande lokalerna bör användas för barntädgårdssändamål, utan att man istället skall inrikta sig på att ordna barntädgårdslokaler i de angränsande centra, där eleverna huvudsakligen rekryteras. Under en övergångstid är naturligtvis detta svårt att ordna, varför det överenskommits, att Staden tills vidare skall disponera Bofors Barntädgårdslokaler fram till den 1 juli 1961. Barntädgårdens inventarier med leksaker o.d. överlämnas av bolaget utan kostnad till Staden.

Så återstår då endast att framföra ett tack till Bofors Barntädgårdens föreståndarinnor, barntädgårdslärlarinnorna och deras medhjälpare för ett intresserat, gott och framgångsrikt arbete under dessa 40 år. Jag tror, att jag härvid kan göra mig till talesman både för bolagsledningen, föräldrar och det allmänna.

Bofors i februari 1959